

REPUBLIKA HRVATSKA
SREDIŠNJI DRŽAVNI URED ZA UPRAVU

PRIJEDLOG

KODEKSA

**POZITIVNE PRAKSE, STANDARDA I MJERILA ZA OSTVARIVANJE
FINANCIJSKE POTPORE PROGRAMIMA I PROJEKTIMA UDRUGA**

Zagreb, listopad 2006.

PRIJEDLOG

Na temelju članka 23. stavka 2. Zakona o udrugama (Narodne novine, br. 88/2001 i 11/2002), Hrvatski sabor je na sjednici održanoj _____ godine donio

K O D E K S

pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga

POSTUPAK I NAČELA ODOBRAVANJA FINACIJSKE POTPORE

I.

(1) Ovim se Kodeksom uređuju osnovni standardi i načela postupanja tijela državne uprave i ureda Vlade Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: davatelji financijske potpore) u postupku odobravanja financijske potpore iz sredstava državnoga proračuna udrugama za provedbu njihovih programa i projekata koji su od osobitog interesa za opće/javno dobro u Republici Hrvatskoj.

(2) Davatelji financijske potpore, radi učinkovitoga korištenja raspoloživih resursa u društvu i racionalnog i transparentnog korištenja sredstava iz državnoga proračuna, prilikom dodjele sredstava udrugama za provedbu projekata i programa, postupaju prema odredbama ovoga Kodeksa.

(3) Postupak odobravanja financijske potpore iz sredstava državnoga proračuna temelji se na sljedećim načelima:

1. **određivanju prioriteta za financiranje** programa i projekata udruga za proračunsku godinu,
2. **raspisivanju javnih natječaja**, s jasnim uvjetima natječaja, mjerilima za procjenjivanje prijave i postupku odobravanja financijskih potpora (uključujući prioriteta područja za prijavu, način sprječavanja mogućeg sukoba interesa i mogućnost uvida u postupak procjenjivanja). Javni natječaj treba biti otvoren za prijave udruga najmanje 30 dana od dana raspisivanja,
3. **komisijskom otvaranju zaprimljenih prijava**,
4. **procjenjivanju prijavljenih projekata i programa od strane stručnih tijela**, osnovanih od davatelja financijskih potpora, koja čine predstavnici tijela državne uprave, znanstvenih i stručnih institucija i neprofitnih pravnih osoba (udruge, zaklade i dr.), sukladno poslovniku ili drugome aktu o radu stručnih tijela,

5. **dostavi pisanog odgovora sudionicima natječaja** o odobrenoj financijskoj potpori ili razlozima neodobravanja potpore,
6. **javnom objavljivanju** rezultata natječaja, s podacima o udrugama, programima i projektima za koje je odobrena financijska potpora, kao i odobrenim iznosima,
7. **sklapanju ugovora** o financiranju programa i projekata s udrugama kojima je odobrena financijska potpora, najkasnije 60 dana od dana zaključenja ,
8. **praćenju i ocjenjivanju provedbe odobrenih programa i projekata**, kao i namjenskog trošenja odobrenih sredstava, na temelju obveznog opisnog i financijskog izvješća kojeg udruge dostavljaju davateljima financijske potpore, sukladno odredbama ugovora o financijskoj potpori.

(4) Davatelj financijske potpore ukinut će daljnje financiranje odobrene potpore te zatražiti povrat uplaćenih sredstava u slučaju kada udruga nenamjenski utroši sredstva odobrene financijske potpore.

OSNOVNA MJERILA ZA FINANCIRANJE

II.

(1) Udruge koje sudjeluju na javnom natječaju za odobravanje financijske potpore, iz sredstava državnoga proračuna, za programe i projekte od osobitog interesa za opće/javno dobro u Republici Hrvatskoj, moraju:

1. biti upisane u Registar udruga Republike Hrvatske,
2. promicati vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske,
3. provoditi djelatnosti usmjerene potrebama zajednice i očuvanja održivog razvoja.

(2) Uz prijavu za odobravanje financijske potpore, udruga dostavlja izvješće o urednom financijskom poslovanju, uvjerenje o nekažnjavanju odgovorne osobe udruge i izvadak iz Registra udruga Republike Hrvatske te ostale dokumente sukladno uvjetima utvrđenim natječajem davatelja financijske potpore.

(3) Financijsku potporu iz državnoga proračuna udruga može isključivo koristiti za provedbu aktivnosti predviđenih u odobrenom programu ili projektu.

(4) Udruga ne može ostvariti financijsku potporu prema odredbama ovog Kodeksa za aktivnosti koje se već financiraju iz državnoga proračuna i po posebnim propisima.

SAVJET ZA RAZVOJ CIVILNOGA DRUŠTVA

III.

(1) Savjet za razvoj civilnoga društva, kao savjetodavno i stručno tijelo Vlade Republike Hrvatske, u skladu sa Odlukom o osnivanju Savjeta za razvoj civilnog društva («Narodne novine», broj 26/02, 111/03 i 34/04) prati, analizira i evaluira potpore iz državnog proračuna koje putem javnih natječaja, sukladno odredbama ovog Kodeksa, odobravaju davatelji financijske potpore za programe i projekte udruga u Republici Hrvatskoj.

(2) Davatelji financijske potpore dostavljaju informacije o financiranim programima i projektima Savjetu za razvoj civilnoga društva i Uredu za udruge.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

IV.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Kodeksa prestaje važiti Odluka o mjerilima za određivanje udruga čija je djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku i financijskoj potpori udrugama iz sredstava državnog proračuna (Narodne novine, broj 86/98).

(2) Ovaj Kodeks stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Osnova za donošenje Kodeksa

Usvajanjem Zakona o udrugama («Narodne novine», broj 88/2001) Vlada Republike Hrvatske je člankom 23. obvezana na izradu Kodeksa pozitivne prakse, standarda i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga (u daljnjem tekstu: Kodeks) i njegovo predlaganje Hrvatskome saboru. Izrada Kodeksa temelji se i na ciljevima utvrđenim Nacionalnom strategijom stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva koju je Vlada Republike Hrvatske usvojila 12. srpnja 2006. godine.

Ocjena stanja

Vlada Republike Hrvatske osnovala je 1. listopada 1998. godine Ured za udruge s osnovnom funkcijom centraliziranog financiranja programa udruga iz sredstava državnoga proračuna zbog uočenog nepostojanja ujednačene politike odnosa prema organizacijama civilnoga društva poglavito udrugama.

Ured za udruge je u proteklom razdoblju pokazao zavidne rezultate u svom radu, a naročito u uvođenju transparentnog načina financiranja projekata i programa udruga. Rezultati se uočavaju i u uravnoteženom uključivanju predstavnika tijela državne uprave i organizacija civilnoga društva u procese definiranja prioriteta, uvjeta natječaja, participacije u predlaganju i odlučivanju o kvalitetnim projektima i programima prijavljenim na natječaj do praćenja i evaluacije rezultata financiranih programa i projekata.

Vlada Republike Hrvatske je, raspravljajući u više navrata o potrebi uvođenja novog načina financiranja programa/projekata udruga, zaključila da razina uspostavljene pozitivne prakse dozvoljava ulazak u decentralizirani model financijske potpore udrugama. Decentralizirani model podrazumijeva osiguranje (realokaciju) sredstava za financiranje programa/projekata udruga na posebnim pozicijama u proračunima tijela državne uprave i ureda Vlade Republike Hrvatske, te na poziciji Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.

U želji da se izbjegne stanje koje je postojalo prije osnivanja Ureda za udruge kada nisu postojale informacije koliko, na koji način i kome su tijela državne uprave dodjeljivala sredstva namijenjena za rad udruga, a udruge nisu izvještavale o rezultatima financiranih programa i utrošku sredstava, Zakonom o udrugama u članku 23. specificirana je obaveza donošenja ovog Kodeksa.

Ukratko, ovaj Kodeks predstavlja objedinjenu pozitivnu praksu koju je od osnutka 1998. godine razvio Ured za udruge, a kojim će u decentraliziranom modelu omogućiti kvalitetan okvir djelovanja tijela državne uprave u procesu odobravanja financijske potpore programima i projektima udruga od osobitog interesa za opće/javno dobro u Republici Hrvatskoj. To ujedno jamči racionalnije upravljanje javnim novcem i učinkovito korištenje raspoloživih

resursa u društvu, a u svrhu stvaranja kvalitetnijeg okruženja i usluga za građanke i građane.

Odredbe Kodeksa na odgovarajući način primjenjivat će se, sukladno članku 23. Zakona o udrugama, i na odobravanje financijske potpore programima i projektima udruga iz sredstava proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Osnovna pitanja koja treba urediti Kodeksom su:

- Pozitivna praksa u postupku odobravanja financijske potpore
- Standardi i mjerila koje udruge trebaju ispuniti da bi mogle ostvariti financijsku potporu iz sredstava državnoga proračuna

Posljedice koje će proisteći donošenjem Kodeksa

Donošenjem Kodeksa utvrdit će se jasna, transparentna i ujednačena načela postupanja pri odobravanju financijske potpore projektima i programima udruga od općeg/javnog dobra. Na taj način Republika Hrvatske će još jednom potvrditi svoje opredjeljenje za uvođenje standarda potrebnih za pristupanje Europskoj uniji, te za trajno poticanje razvitka civilnoga društva.

Sredstva za provođenje kodeksa

Za uvođenje i provedbu ovog Kodeksa nije potrebno izdvajanje dodatnih sredstava iz državnoga proračuna.

OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI KODEKSA

Točka I. POSTUPAK I NAČELA ODOBRAVANJA FINACIJSKE POTPORE

Uz stavak 1. i 2.

Sukladno članku 23. Zakona o udrugama, ovim stavcima definira se svrha i cilj donošenja Kodeksa (“...racionalno i transparentno upravljanje javnim novcem ....”).

Uz stavak 3.

Definirana pozitivna praksa u postupku odobravanja financijske potpore iz sredstava proračuna temelji se na dosadašnjoj praksi Ureda za udruge, pojedinih ministarstava i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koja podrazumijeva da će:

- tijela državne uprave trebati definirati prioritete za financiranje programa udruga u okviru svog djelokruga rada;
- na temelju definiranih prioriteta tijela državne uprave imaju obvezu raspisivanja javnog natječaja s jasnim kriterijima prijave i prioritetskim područjima za financiranje, kao i kriterijima za ocjenjivanje;
- sve zaprimljene prijave davatelji financijske potpore trebaju komisijski otvoriti te uputiti tijelima za procjenu;
- procjenjivanje prijavljenih projekata i programa treba povjeriti nezavisnim tijelima koja imenuju nadležna tijela državne uprave, a koja su sastavljena od predstavnika tog tijela državne uprave, znanstvenih i stručnih institucija i neprofitnih pravnih osoba;
- tijela državne uprave dužna su poslati pisani odgovor svim udrugama koje su se javile na natječaj kako bi ih izvijestili o odobrenoj financijskoj potpori ili razlozima neodobravanja potpore;
- nakon donijete odluke tijela državne uprave imaju obvezu javno objaviti rezultate natječaja s podacima o udrugama kojima je odobrena financijska potpora, programima/projektima i iznosima odobrenim za pojedine programe (objava u dnevnom tisku, službenom glasilu RH, web stranicama i info-punktovima);
- tijela državne uprave dužna su potpisati ugovore o financiranju programa/projekata najkasnije 60 dana od dana zaključenja natječaja, sa svim udrugama kojima je odobrena financijska potpora;
- sve udruge kojima su odobrena sredstva iz državnoga proračuna imaju obvezu dostaviti nadležnom tijelu državne uprave opisno i financijsko izvješće o rezultatima provedbe financiranog programa/projekta sukladno odredbama ugovora o financijskoj potpori.

Točka II. OSNOVNA MJERILA ZA FINANCIRANJE

Ovom točkom definirani su standardi i mjerila koja moraju ispunjavati udruge da bi se mogle natjecati za dobivanje financijske potpore iz sredstava državnog proračuna. Osnovni moto ove odredbe je: javni novac za javno (opće) dobro. Navedeni standardi predstavljaju podlogu za izradu propisa koji će u Republici Hrvatskoj regulirati djelatnosti za opće dobro (Public Benefit Organizations).

Potrebno je voditi računa i o izbjegavanju dvostrukog financiranja iz istog izvora (Državni proračun) organizacija koje su registrirane sukladno posebnim propisima i ako su za njih već osigurane stavke u proračunu iz kojih se te udruge financiraju.

Na natječaj mogu se prijaviti i organizacije registrirane sukladno posebnim propisima. Da bi se izbjeglo dvostruko financiranje iz istog izvora (Državni proračun) te organizacije ne mogu ostvariti financijsku potporu za istu aktivnost.

Točka III. **SAVJET ZA RAZVOJ CIVILNOGA DRUŠTVA**

U cilju kvalitetne provedbe Prijedloga programa suradnje Vlade Republike Hrvatske i nevladinog, neprofitnog sektora, otvaranja dijaloga s organizacijama civilnoga društva i poboljšanja međusektorske suradnje, Vlada je osnovala Savjet za razvoj civilnoga društva 2002. godine kao svoje savjetodavno tijelo koje se sastoji od 11 predstavnika ministarstava i ureda Vlade te 13 predstavnika organizacija civilnoga društva iz gotovo svih područja djelovanja.

Savjet je mjesto na kojem se propituju i predlažu poboljšanja suradnje Vlade s organizacijama civilnoga društva. Jedno od važnih područja suradnje je i financiranje programa i projekata udruga iz sredstava državnoga proračuna.

Zbog toga Savjet za razvoj civilnoga društva može davati mišljenja, preporuke i upute za postupak odobravanja financijske potpore za lakšu praktičnu primjenu Kodeksa.

Tijela državne uprave dostavljaju Uredu za udruge i Savjetu informacije o financiranim programima i projektima udruga.

Točka IV. **PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

Kodeks stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u «Narodnim novinama», a stupanjem na snagu Kodeksa prestaje važiti Odluka o mjerilima za određivanje udruga čija je djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku i financijskoj potpori udrugama iz sredstava državnog proračuna.